

Druhý klauzurní příklad

Příklad

Aleš Vymětal je společníkem společnosti Gama, s. r. o. Jeho podíl v ní činí 10 %. Na zasedání dne 15. září 2018 rozhodla valná hromada společnosti o tom, že společníkům se ukládá příplatková povinnost v celkové výši 1 mil. Kč a že každý společník se na této částce bude podílet v poměru podle svého podílu. Na Aleše Vymětala tak připadla povinnost příplatku ve výši 100 tis. Kč. Stalo se tak v souladu se zněním společenské smlouvy, která předvídá, že vyžaduje-li to zájem společnosti, valná hromada může všem společníkům uložit příplatkovou povinnost až do souhrnné výše 2 mil. Kč dle poměrů jejich podílů na společnosti.

Návrh na uložení povinnosti jednatelem pravdivě odůvodnil tím, že společnost prostředky nezbytně potřebuje k nákupu technologie, která výrazně posílí její postavení na trhu. Zasedání valné hromady se zúčastnili všichni společníci krom Aleše Vymětala. Ten na ně nedopatřením nebyl pozván (společnost mu pozvánku omylem poslala na nesprávnou adresu). Pro rozhodnutí hlasovali všichni přítomní společníci, bylo tedy přijato většinou 90 % všech hlasů. Když společnost 30. září 2018 Aleše Vymětala písemně informovala o přijatém usnesení a vyzvala ke splnění povinnosti, velmi se podivil. Obratem odpověděl, že s povinností nesouhlasí a bude se bránit. Žádné právní kroky však nepodnikl. Dne 15. září 2019 společnost na Aleše Vymětala podala žalobu o splnění příplatkové povinnosti. Ten se v řízení brání námitkou, že usnesení o uložení povinnosti jej nezavazuje, když pro ně nehlasoval a na zasedání valné hromady ani nebyl pozván.

Otázky:

- Bylo rozhodnutí valné hromady o uložení příplatkové povinnosti přijato v souladu s právem?
- Jak by měl soud rozhodnout o žalobě společnosti a vypořádat se s námitkami žalovaného?

Řešení

Otázka a)

Otázku uložení příplatkové povinnosti řeší Zákon č. 90/2012 Sb., ten v § 162 stanoví následující:

- Společenská smlouva může určit, že společnost může usnesením valné hromady společníkům uložit povinnost poskytnout peněžitý příplatek (dále jen „příplatková povinnost“).
- Společenská smlouva určí, jakou výši nesmí příplatky ve svém souhrnu překročit, jinak se k usnesení valné hromady o příplatkové povinnosti nepřihlíží. Společenská smlouva také určí, zda a s jakými podíly je příplatek spojen.
- Příplatky poskytují společníci podle poměru svých podílů, ledaže společenská smlouva určí jinak.

Ze zadání je patrné, že všechny tři výše zmíněné body jsou bez dalšího splněny. Dále je nutné poukázat na § 170 téhož zákona, který stanovuje pravidla pro rozhodování valné hromady, přesněji říká následující:

Valná hromada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak.

Ze zadání je patrné, že valná hromada rozhodla 90% hlasů všech přítomných společníků, rozhodnutí je tedy s ohledem na § 169 odst. 1 stejného zákona, který stanoví, že platnost rozhodnutí podléhá nutnosti hlasování společníků s alespoň polovinou všech hlasů, platné.

Důležité je však zmínit, že společníci podle § 167, odst. 1 ZOK *vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě, nebo mimo ni*. Toto zákonem stanovené právo však bylo Aleši Vymětalovi odepřeno tím, že mu společnost s rozporem se zákonem, specificky s § 184 odst. 2 ZOK, odepřela, přesto, že se tak stalo nedopatřením, možnost účastnit se valné hromady a například tak uplatnit svá práva vyplývající z § 164 ZOK.

Aby však hlasování platné nebylo, musel by se Aleš Vymětal domáhat jeho neplatnosti¹, viz otázka b).

¹Pokud se nebude domáhat neplatnosti, bude rozhodnutí valné hromady platné.

Otázka b)

Přesto, že základní pravidla, které musejí být splněna, aby mohla valná hromada rozhodnout o příplatkové povinnosti, byla splněna, bylo Aleši Vymětalovi přesto upřeno právo se na valné hromadě a tedy podílení se na řízení společnosti upřeno.

Společnost tak porušila práva Aleše Vymětala a nejednala tedy ve stoprocentní shodě se zákonem. Z tohoto důvodu může Aleš Vymětal dovolat neplatnosti usnesení valné hromady² u soudu, která by tak musela potenciálně rozhodovat znovu.

Právo dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady u soudu však zaniká dle subjektivní lhůty 3 měsíce ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl, nebo mohl dozvědět o tomto rozhodnutí, popřípadě dle objektivní lhůty maximálně do 1 roku. Ze zadání plyne, že o tomto rozhodnutí věděl již 30. září, tedy 15 dní po skončení konání valné hromady, možnost dovolat se usnesení tedy měl do prosince téhož roku.

Aleš Vymětal tak však neučinil, proto mu toto jeho právo zaniklo. I když společnost svým jednáním tedy výrazně zasáhla do jeho práv, tím, že se Aleš Vymětal včas svého práva u soudu nedovolal, pozbyl právo se rozhodnutí valné hromady soudní cestou bránit.

S ohledem na § 192 odst. 1 ZOK, tak soud již platnost rozhodnutí valné hromady nemůže přezkoumávat a bude proto považováno za platné, Aleš Vymětal by se tak i přes pochybení ze strany společnosti měl rozhodnutím valné hromady řídit.

²Viz 191, odst. 1 ZOK.